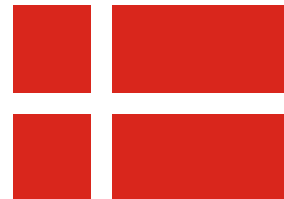
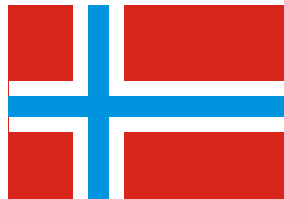
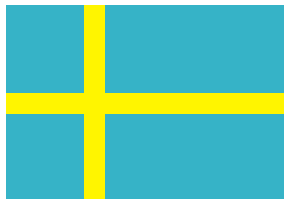

CESTA NA SEVER

„Chceš píseň severu znát?“ tu mám rád. A pak taky „Když táhne bílý losos peřejí“, to jsou moje dvě nejmilejší.“

Varel Frištenský v Cimrmanově hře Dobytí severního pólu Čechem Karlem Němcem.

Někdy na podzim padla nabídka na poznávací zájezd do skandinávských zemí. Moc se mi nechtělo, hlavně kvůli některým lidem, kteří se měli zúčastnit. Nakonec jsem byl pro, ale rozhodl jsem se hlavně proto, abych nemusel trávit čas ve škole. Vzal jsem také Jirku, ale moc jsem se ho neptal, jestli se mu chce. Moc ho to nenadchlo, i když byl nakonec docela spokojen (doufám).

ČTVRTEK 4. KVĚTNA 2006

Ráno jsem ještě učil, v jednu se odjíždělo, takže jsem se táhl s pinglem do školy. Jirka přišel včas, nakoupili jsme vody a hurá na sever. Průvodkyně profesionální, lehce syntetická, řidiči žoviální. Teplice, city on border line hrozný, samé penziony pro pány. Čechy země bordelů. Nejkurioznější byla snad bouda, něco jako stánek na noviny za bolševika a v ní ženská v bílém prádle. Cizinci si o nás mohou myslet jen to nejhorší. Hranice s vtipkujícím celníkem, který to v rychlosti proběhl, Němkyně se ani neobtěžovala. Tak to má být.

Pak už se setmělo, ale cesta nezajímavá Německo lauterovina, navíc vede dálnice kolem měst, takže není nic vidět. V jednu v noci příjezd do Sassnitzu a čekání na trajekt. Moře se ohlašuje slabou slanou vůní a vzdáleným pleskáním vln.

Trajekt impozantní z autobusu po schodech nahoru. Vyšel jsem na palubu, pěkná zima a vítr. Koukal jsem na vlny z druhé a třetí úrovně připadaly mi stejně veliké. Asi nemám ten odstup. Rozjeli jsme se, což se projevilo slabým pohupováním. Moře bylo klidné.

Ještě pivo v místním bufáči (musel jsem si ho natočit sám) a pak hledání místa na spánek. „Noclehárna“ mě odpudila a když jsem viděl Helekalovou, jak si rozbalila spacák na podlaže, neváhal jsem. Natáhl jsem se na lavičku, bundu pod hlavu.

Jirka usnul poblíž. Pravidelné dunění lodního motoru a skřípění kovových plátů mě chvílku rušilo, ale pak jsem zabral. Čtyři hodinky utekly.

PÁTEK 5. KVĚTNA 2006

Kouzelné jasné čisté ráno ve Švédsku. Nevyspalí a pomačkaní jsme vyjeli z Trelleborgu do městečka, kde jsme si měli prohlédnout muzeum lidových krojů. Muzeum malé se starou paní průvodkyní v lidovém zelenobílém kroji. Expozice poskládaná ze všeho, co přišlo pod ruku. Dost amatérské. Připomnělo

CESTA NA SEVER

mi to muzeum provaznictví v Deštné tam si to udělal majitel pro svou radost a pro poučení lidstva.

Městečko kouzelné, jako všechno ve Švédsku. Přízemní domky, upravené zahrádky. Nijak zvláštní přepych, ale stačilo by to. Kouzelný starý veterán Volvo (ročník 1961). Vymakaná schránka na dopisy pana Johanssona. Stříška z měděného plechu, ručně kované hřebíky, nápis vyřezán do dřevěné stěny. Toulal jsem se tam s Česlavem. V noci se mi svěřil, že se mu tragická událost a na sever vyjel, aby přišel na jiné myšlenky.

Cesta do Lundu po rovině, sem tam červený domeček a vedle nezbytný stožár s vlaječkou. Domky zhruba stejné, solidnost, jistotota. Pořádek kolem. Ne ten německý, ale takový účelový uklidíme, protože to usnadňuje život.

Románská katedrála v Lundu krásně čistá architektura. Uvnitř něco jako orloj na Staromáku a dřevěný model kostela pro slepce na ohmatání. Krypta tísňivá. Jinak je v Lundu přehršel mladých díky univerzitě.

Mladé holky, hodně míšenek. A těch kol ale jaké to jsou plečky! Na tom bych nejel v Bulharech ani pro nákup. Je tu co vidět, mají tu kouzelnou starou čtvrť s hrázděnými domečky. Dalo by se tu chodit déle, ale spěchali jsme.

Nekonečná cesta se zastávkou v Kalmaru. Zámek jako pevnost (Švédci si nějak na ten přepych a pohodlí nepotrpí) obehnaná mohutnými valy, poněvadž střežila příjezd na ostrov Óland.

Tedy přepych v mém pojetí. A pak už konečně na Óland do kempu.

Kemp střízlivě, skromně, úpravně vybaven. Jirka si půjčil kolo a domluvili jsme se, že se sejdeme v hospodě. Čestá se chtěl najíst a já jsem měl chuť na kafe. Jen jsme se posadili a přihasil se Jirka. Po složité domluvě s majitelkou si Jirka objednal vegetariánskou pizzu a Čestá něco, co majitelka popsala jako typicky švédskou pizzu. Dokonce mu donesla špargl, aby věděl, co do toho přijde.

Z hospody pomalu, za mnoha řečí, do kempu. Ještě kolem 21.45 bylo světlo. Severské světlo. Něžné, rozptýlené. A pak normální spánek v posteli.

CESTA NA SEVER

SOBOTA 6. KVĚTNA 2006

Po šesti hodinách jízdy konečně Stockholm. Město na ostrovech, krásné. Zastávka u radnice (opět lehce megalomanská stavba v cihlovém stylu, brrr). Je nádherně, sobota, den volna, před radnicí na molu rozložily stovky lidí a opalují se, povídají a lenoší.

Máme slíbený výstup na radniční věž, ale na kolektivní akce nás moc neužije a tak rychle pryč. Vyrážíme s Česlavem a Jirkou do starého města na jednom z ostrůvků uprostřed zálivu. Úzké domy, vyložené Malá Strana, ale v menším rozsahu. Krámky s blbinama, starožitnostmi, obchůdky s módou. V katolickém kostele na kopci byl záchod (!), hned toho využíváme. Vedle muzea, kde se uděluje Nobelova cena hráli reggae dreadatí černoši. Byla to součást celosvětové akce za legalizaci marihuany. Muzeum mincí potěšila modrá dvacetikačka s Přemyslem Otakarem II. A královský palác, obrovský žulový a jaksi strohý. Vyfotili jsme se s vojáčkem v modré uniformě a krásné historické přilbě.

Vyšli jsme do centra něco jako Alexanderplatz v Berlíně, taková ta sedmdesátá léta. Všude plno. A tak na další ostrůvek s muzei přišli jsme po zavíračce, co dělat. Alespoň jsme ho obešli, koukli na lodě a jejich stavbu. Spousta plachetnic, replika historického jeřábu a tak. Ještě jsme prohlédli místní bytovky, našli hospodu s českým pivem (na tabuli napsán jako Gambrinius), objevili zvláštní autíčko a pak už byl čas na odjezd. Chvilke před nastoupením nám zpříjemnil nějaký černocho, který zřejmě přišel něco ukrást v autobusu, ale pak byl společnými silami zahrán.

NEDĚLE 7. KVĚTNA 2006

Noční jízda do Osla. Utrpení. Vyjeli jsme nad město ke skokanskému můstku Holmenkollen, vyfotili před obligátní sochou krále Hakona V. (běhával po kopcích se psem) a sjeli k Vigelandově parku. Park obrovský, zaplněný žulovými monstry germánského typu. Hrůza. Ještě bych tak čekal nějakého Siegfrieda v rohaté přilbě. Nejlépe dopadly reliéfy na kašně, ale i tak je tam jakýsi pochmurný symbolismus. Následovat měla prohlídka radnice (opět sporné cihlové monstrum), muzea Kon-tiki a Framu.

To nemusíme, tak jsme vyrazili s menší partičkou do Munchova muzea (Norové to vyslovují „monk“). Nepřesné informace nás stály chvilku bloudění, ale nakonec jsme tam s pomocí GPS dorazili. Muzeum malé, zastrčené v sídlišti. Chvilku před naší návštěvou ukradli nejslavnější obraz Výkřik a tak proběhly u vstupu menší manévry. Všechno dát do šatny a projít rámem. Ten byl nastaven tak citlivě, že spustil alarm slečně s kovovým řetízkem na krku. Oč je muzeum menší, o to větší pecky uvnitř. Maratova smrt několik verzí. A půvabné léto na obraze Dívky na pláži

CESTA NA SEVER

(1926). Varianty Polibku v dřevorytu. Munch člověka dostane. Chvilka blouzení kolem místního hlaváku a pak autobusem 32 na konečnou na poloostrov s Framem a Kon-tiki. Lístek místo elektronického razítka oštemploval řidič (viz). Taky dobrý. Stihl jsme s Česlavem Fram umístěný v prostorné dřevěné hale. Stěny lemovány exponáty (pušky, nářadí, vycpaná zvěř), uprostřed volně přístupná loď. Mohli jsme si ji celou prolézt. Tak to má být. Dřevěná plachetnice s malým motorem. Kajuty

pro jednotlivé polárníky zoufale malé, tam se dalo spát snad jenom vsedě. Malá kuchyně, malá společenská místnost s kulečnickem. Všechno potřebné s sebou zubní kleště, v kožené taštičce chirurgické nástroje (co kdyby něco, že). Účelné, skromné. Ale i tak to byla odvaha vyrazit na sever bez družicové navigace, radaru a radiového kontaktu.

K večeru příjezd do přepychového kempu Daftö u městečka Strömstad. Nádherné dřevěné chatičky, z kopce dolů kousek k moři. Ještě nákup s Česlavem místním obchodu, na stolku před chatou naservírován švédský stůl. A pak už jídlo, pivo a klid.

Zapadající slunce nám svítilo do tváří. Večer se zastavila Iveta s Evou, několik příběhů ze života nejlepší o nějaké padesátileté vichřici, která stačila rozvrátit život jednomu známému. A Myšák s se svým balkánským typem podnikání. Co slíbí Myšák, to nikdo nesplní. Zasloužený spánek.

PONDĚLÍ 8. KVĚTNA 2006

Probuzení do nádherného rána, ke snídani švédský stůl ze zdrojů kempu. Pojedli jsme pod stříškou venku, příznivě naladěni jsme odjeli na cestu kolem pobřeží. Zastavení ve dvou městečkách. Usadil jsem se na molu a kreslil si. Celý dojem podtrhoval krásný sluneční den. Nejdéle jsme strávili v nějakém městečku s nádherně omlétými skálami. To byl klid a mír!

Pak dlouhá cesta do Göteborgu a nocleh v F1. Pokoj připomíná spíš vězení základní věci tam jsou, ale jinak nic. Koupelna a záchod z umělé

hmoty na chodbě. Voda teče jen několik vteřin po stisknutí knoflíku.

Šli jsme se projít po okolí, místní hřbitov se skromnými náhrobky. Neopracovaný žulový blok se jménem a to je všechno. Někdy ani kříž. Jen námořníci tam měli kotvu. Místní sídliště zaujaly kontejnery na tříděný odpad. Tady to mají fakt promyšlené! Vnitroblok skvěle zařízen pro děti. Pojedli jsme na zahrádce u King Burgera, vypili fernetu u požárních schodů F1. Jak někdy v patnácti flaška čuča a první cigareta... Česlav dostal nostalgickou náladu a představoval si, co všechno už nestihne. A do toho stesk. Nemohl jsme na to nic říct a usnul jsem.

CESTA NA SEVER

ÚTERÝ 9. KVĚTNA 2006

Hurá na trajekt v Helsinborgu, 20 minut do Dánska a pak směr Kodaň. Nádherné počasí, malá mořská víla jako vymalovaná. Ještě foto sloupu, čtyř bejků a vojáčků u královského paláce. U radnice jsme se rozešli, prošli pěší zónu, dali si nejlevnější pizzu. Takže jsme nejedli žádné místní jídlo. Tedy pokud nepočítáme švédskou a dánskou pizzu (dánskou upekli nějaký Íránec), švédský falafel a švédský a norský kebab. Ale neva, příště. Jestli

nějaké příště bude.

Staré domy u přístavu krásné, některé zrekonstruované na hotel. Mulatka s nádhernou postavou a trochu opičím obličejem. Poslední kafičko, koncentrovaná chuť piccola a přes noc domů.

STŘEDA 10. KVĚTNA 2006

Unavení vystupujeme u školy. Jedu s Jirkou domů a odpoledne se musí vrátit. Budu učit až do 19.00. To jsou vyhlídky.

Je mi jasné, že autobusem s cestou přes noc už nikdy nikam. Rozhodně ne do Skandinávie. A ne po téhle zemi popojíždět. Stejně tam kromě přírody nic moc není (myslím památky a výtvarno). Ale vzít si pingl a projít část pěšky, to by byla jiná. Čisté lesy, čistá voda, klid a mír. Tak nějak.

Nadchlo mě moře, celý tenhle svět spojený s plavbou, dálkami a životem na stráveném na lodi. Zkusit si to aspoň na pár dnů nebo týdnů.

KONEC